

„A NAPÓLEONI KÖZBIZTONSÁGI ŐRTESTÜLET ÚTJA PÁRIZSTÓL –
ITÁLIÁN ÉS AUSZTRIÁN KERESZTÜL – BUDAPESTIG”

VIII. Rendvédelemtörténeti tudományos konferencia,
Budapest, 1996. október 29 - november 1.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelemtörténeti Tudományos Társaság, a Rendőrtiszti Főiskola, a Magyar Rendvédelemtörténeti Dokumentációs Központ és az Országos Rendőrfőkapitányság közös szervezésében került sor a XIX. és a XX. századot felölelő csendőrségtörténeti konferenciára.

Az immár csaknem évtizedes múltra visszatekintő konferenciasorozat hagyományainak megfelelően a rendezvényen a szakterület kutatói, a rokon szakterületek művelői, közgyűjtemények és felsőoktatási intézmények munkatársai és hallgatói, társadalmi szervezetek képviselői jelentek meg. A témakört aktívan művelők körén túlmenően – ugyancsak a rendezvény hagyományainak megfelelően – részt vettek még a szakterület iránt érdeklődők és a gyűjtők csoportjai is. Új jelenségként volt tapasztalható, hogy a szakterület veteránjai is szép számmal jelentek meg a rendezvényen.

A konferenciát a rendezők a Magyar Királyi Csendőrség megszervezője, Török Ferenc címzetes tábornagy emlékének ajánlották. A konferenciasorozat tradícióinak megfelelően a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelemtörténeti Tudományos Társaság ezúttal is a konferenciához kapcsolódóan tartotta meg éves közgyűlését.

A rendezvénysorozat konferenciáihoz minden évben, mint most is, kamarakiállítás kapcsolódott.

A VII. konferencia alkalmával a Bécs melletti Deutsch-Wagramban kerültek bemutatásra a magyar rendvédelmi ékítmények és kiegészítések. 1996-ban a konferencia helyszínén, Budapesten, a Rendőrtiszti Főiskolán megrendezett kamara-kiállítás mutatta be a volt Magyar Királyi Csendőrség egyenruházatát, ékítményeit, kiegészítőit és rangrendszert, valamint a személyi fegyverzet válto-

zásait. A magyar vonatkozású kiállítási anyagok mellett a közönség megismerkedhetett a francia és belga csendőrség öltözékeivel is.

A csaknem nyolcvan résztvevőt számláló konferenciát – a házigazda, *dr. Fazekas Attila* rendőr dandártábornok, főigazgató üdvözlő szavait követően – *dr. Keres László* rendőrezredes az Országos Rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti főosztály-vezetője nyitotta meg.

A megnyitó keretében *vitéz Kis Gábor* úr, a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség vezetője, díszkardot adott át a Rendőrtiszti Főiskola főigazgatójának. A kard a XIX. század elejéről származó díszfegyver, melyet a francia csendőrségnél rendszeresítettek. Spanyol munka, első tulajdonosa egy, a franciánémet határ közeléből származó német anyanyelvű parancsőtiszt volt. A kard a későbbiek során is a Schéffer-család birtokában maradt ugyan, de annak a XVIII. században az Újvilágba vándorolt ágához került. A Schéfferek amerikai ágának leszármazottja a fegyvert a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösségnek adományozta azzal a szándékkal, hogy a Rendőrtiszti Főiskola számára ajánltassék fel. A Rendőrtiszti Főiskola pedig – az adomány elfogadása esetén – köteles azzal minden évben legkiválóbb hallgatóját megajándékozni.

Dr. Fazekas Attila válaszbeszédében hangsúlyozta, hogy a díszkard átvételével a tanintézet hagyományt kíván teremteni, mely által a tanulmányi eredmény nyilvános elismerése speciális – a fegyveres testületek sajátos jelképrendszerét tükröző – módon valósul meg.

A Magyar Köztársaság belügyminisztere védnökséget vállalt a díszkard-adományozás felett. Az adományozásra első ízben 1997 tavaszán fog sor kerülni a budai királyi vár Oroszlános udvarában, a rendvédelmi tisztavatás során.

A megnyitót követően 29-én délelőtt az elnöki tisztet *dr. Öry Károly*, a Rendőrtiszti Főiskola docense látta el.

Az első előadó, *Lugosi József* honvéd ezredes, a hadtudomány kandidátusa, a Hadtörténeti Múzeum igazgatója a Magyar Királyi Csendőrség által használt fegyvereket ismertette. A rendkívül látványos előadás élénk érdeklődést váltott ki a közönségből. Lugosi ezredes előadásai immár a konferenciasorozat elengedhetetlen részévé váltak, azokra a hallgatóság nagy várakozással tekint.

Dr. Öry Károly főiskolai docens a Maréchaussée-tól a Gendarmerie Nationale-ig címmel a francia csendőrség történelmi előzményeit tárta fel élvezetes előadói stílusban.

Jean Claude Marion tábornok, a francia csendőrség történeti szolgálatának vezetője a francia csendőrség modernizálásának aktuális kérdéseit mutatta be. Az alapos és tendenciákat feltáró, színvonalas szemléltetéssel gazdagított előadás nyomán a hallgatóság megismerkedhetett a francia csendőrség tradícióival és a testület jelenlegi helyzetével.

Búzás Pál, a Rendészeti Kutatóintézet munkatársa előadásában szintén a francia csendőrség modernizálásának aktuális kérdéseivel foglalkozott.

Zachar József honvéd ezredes, a történelemtudomány doktora, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főigazgatójának tudományos helyettese az osztrák csendőrség történetét mutatta be a kezdetektől 1918-ig, rámutatva az osztrák és a magyar csendőrség hasonlóságaira, közös gyökereire.

Ebéd után az elnöki teendőket *Keserű István* ny. határőr alezredes, a történelemtudomány kandidátusa, a Rendőrtiszti Főiskola tanára látta el.

Parádi József, a történelemtudomány kandidátusa, rendőrtiszti főiskolai tanár, a Magyar Rendvédelemtörténeti Dokumentációs Központ vezetője, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelemtörténeti Tudományos Társaság elnöke a Magyar Királyi Csendőrség megalakulását és működését ismertette 1881-től 1918-ig. Az előadó a szervezet és feladatrendszer ismertetésén túl bemutatta a testület képzési rendszerét, humán viszonyait és a magyar rendvédelemben a vizsgált időszakban betöltött történelmi szerepét.

Dr. Ernyes Mihály rendőr dandártábornok, Baranya megye rendőrfőkapitánya „Pandúrság helyett csendőrség Baranyában, 1881-1884” című előadásában a Magyar Királyi Csendőrség e térségben történt kiépítésének nehézségeit és eredményeit vizsgálta. A rendkívül aprólékos és alapos adatbázist felhasználó előadó a csendőrség felállításának legfontosabb következményét abban jelölte meg, hogy a térségben helyreállt a rend, viszont ezért a közbátorság.

Csapó Csaba, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszékének tanársegéde a Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogát ismertette. Az előadó arra a következtetésre jutott, hogy a testület fegyverhasználati joga alapvetően katonai volt, nem tartalmazott azonban különleges elemeket. A fegyverhasználati jog összhangban állt a törvényi környezettel, nem tette lehetővé, hogy a testület tagjai ezáltal különleges elbánásban részesüljenek.

Dr. Szabó Gyula rendőr alezredes „A csendőrség tagjainak oktatása és képzése a XIX. század végén és a XX. század elején” című előadásában a csendőrségi képzési rendszer kialakulását mutatta be, illetve annak kapcsolódását a honvédségi és a közigazgatási szakképzéshez. Az előadó gazdag témaanyaggal támasztotta alá mondanóját.

Az első nap előadásait hozzászólások és vita zárta.

A vita során elsőként *Zachar József* egészítette ki a csendőrség oktatásának témáját azzal, hogy a korabeli rendvédelmi testületek személyi állományával szemben követelmény volt annak a nyelvnek az ismerete, amelyet a lakosság a szolgálati helyen beszélt. Analóg példaként említette, hogy a véderő ezredeiben a tiszti karnak kötelező volt 3 éven belül elsajátítania azon nyelvet, amit a legénység 20%-a anyanyelvként használt. *Stájer József* a pandúrság témakörében egészítette ki értékes adatokkal az előadáson elhangzottakat. *Dr. Kiss István Géza* honvéd alezredes a Bűnügyi Múzeum helyzetéből kiindulva, történelmi példákra hivatkozva vázolta a rendvédelemtörténeti gyűjtemények lehetséges szerepét a képzésben. *Bajusz Zoltán* a csendőrség kiképzési irányelveinek bemutatá-

sával gazdagította a csendőrség képzéséről elhangzottakat.

A konferencia második napjának délelőttjén, október 30-án *Zachar József* honvéd ezredes, a történelemtudomány doktora látta el az elnöki teendőket.

Az előadások sorát *Szakály Sándor*, a történelemtudomány kandidátusa, az Osztrák Hadilevéltár mellett működő Állandó Magyar Levéltári Kirendeltség munkatársa nyitotta meg „A Magyar Királyi Csendőrség Története 1920-1945” című előadásával. Az előadó jól érzékeltette a magyarországi csendőrség történetében az adott időszakban meghatározó jelenségeket (a specializálódást, technikai fejlődést, illetve a testületnek politikai események játékszerévé válását a deportálásokat illetően).

Dr. Suba János százados, a Hadtörténelmi Térképtár munkatársa „A rendvédelmi testületek működési feltételeinek kialakulása az északi demarkációs vonalon, 1919-1922” címmel tartott előadásában a határkijelöléssel kapcsolatos rendkívül sokrétű rendvédelmi teendőket szedte csokorba és értékelte azok eredményeit.

Bacsa Gábor ny. határőr alezredes, kandidátus a csendőrségnek a Zala megyei határőrizetben történő részvételét vizsgálta. Az előadó úgy foglalt állást, hogy a véderő alakulatait leszámítva a csendőrség képezte a vizsgált időszak kezdetén a magyar határőrizet gerincét, majd a határőrizeti szervekhez (vámőrség, határőrség, határvadászok) került a primátus, azonban a csendőrség végig jelen volt a magyar határőrizetben.

Csóka Ferenc a csendőrségnek a hírszerzésben betöltött szerepét vizsgálta. Az előadó fél évszázadot fogott át, bemutatta az a csendőrség sajátos és fontos szerepét a magyar hírszerzésben, az Ewidenzbureauától a VKF-2-ig.

Hegedűs Róbert honvéd alezredes, kandidátus „A csendőrség szerepe a két világháború közötti Magyar Királyság biztonsági koncepciójában” című előadásával a témában ismert tényeket igyekezett összefoglalni.

Forró János rendőr alezredes, a Fejér megyei Rendőr-főkapitányság Személyi Osztályának vezetője a csendőrkerületek rendvédelmi tevékenységének értékelését végezte el előadásában. A gazdag adatbázisra épülő értékelés során az előadó szemléletesen értékel-

tette a csendőrkerületek rendvédelmi feladatkörét és eredményeit.

Ebéd után az elnöki teendőket *Dombrády Lóránd*, a hadtudomány doktora látta el.

Lengyel László Török Ferenc címzetes tábornagynagy pályafutását mutatta be, kiemelve az életút leglényegesebb részét képező időszakot, amely a Magyar Királyi Csendőrség megszervezését foglalta magába.

Ravasz István honvéd alezredes, a történelemtudomány kandidátusa, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum tudományos főmunkatársa „Csendőrpuccs vagy zászlószentelés” című előadásában egy régóta nyitott kérdésre adott választ. Korábban megoszlottak a vélemények abban a kérdésben, hogy a Magyar Királyi Csendőrség, illetve annak egy része megkísérelt-e puccsot szervezni a kormányzó ellen. Az előadó minden kétséget kizáróan és egyértelműen bebizonyította, hogy csendőrpuccs nem volt.

Ságvári György, a hadtudomány kandidátusa, a Hadtörténelmi Múzeum főmúzeológusa a Magyar Királyi Csendőrség egyenruhájának fejlődését mutatta be a szervezet fennállásának időszakában a magyar és az európai egyenruha-változások tükrében. Az előadás új témák feltárásával, illetve a fejlődési tendenciák felvázolásával komplex ismeretet nyújtott a csendőrségi öltözékek alakulását illetően.

Zeidler Sándor a magyar csendőrség szimbólumrendszerének fejlődését ismertette a hazai társ rendvédelmi szervezetek és az európai csendőrségek szimbólumrendszereivel párhuzamosan.

A konferencia második napjának előadásait is vita zárta. A vita során a legtöbb hozzászólást *Ravasz István* előadása váltotta ki. A hozzászólók – a kérdéses időpontban a Magyar Királyi Csendőrség tisztjei (v. *Kiss Gábor*, v. *Domokos Sándor*, v. *Szelei József*, v. *Komporday Pál*) – az események résztvevőiként megerősítették az előadásban elhangzottakat. *Suba János* előadásához v. *Domokos Sándor* szólt hozzá, aki az 1939-es sátoralrajújhelyi határral kapcsolatban tett értékes észrevételeket. *Szakály Sándor* előadásához v. *Szelei József* és *Parádi József* szólt hozzá. *Vitéz Szelei József* a csendőrörsök által készített feljelentések témájában ismertette személyes emlékeit. *Parádi József* a csendőrképzés azon oldalát fejtette ki hozzászólásá-

ban, amely a Magyar Királyi Csendőrséget a társ rendvédelmi szervezetekkel kötötte össze. *Hegedűs Róbert* előadásához *Bajusz Zoltán és Komporday Pál* szólt hozzá. Az előadó által kifejtett verzióval szemben mindketten ellenvéleményüket fejtették ki a biztonsági koncepcióval kapcsolatban. A hozzászólók úgy értékelték, hogy az előadó túldimenzionálta a csendőrség szerepét a politikai bűnügyek felderítése tekintetében. Állításukat elsősorban a csendőrség e feladatra mobilizálható szűkös személyi és anyagi feltételrendszerével támasztották alá.

A konferencia harmadik napjának délelőttjén, október 31-én *Mezey Barna* egyetemi docens, a történelemtudomány kandidátusa, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Magyar Jogtörténeti Tanszékének vezetője látta el az elnöki teendőket.

Az első előadó, *Kaiser Ferenc*, a csendőrörsök mindennapi életébe vezette be a hallgatóságot.

Dr. Fazekas Csaba, a Miskolci Egyetem tanársegéde a csendőrség és a kiségházak kapcsolatával ismertette meg a hallgatóságot a korabeli szolgálati feladatok tükrében. A Magyar Királyi Csendőrség ezen tevékenysége kevésbé volt az érdeklődés középpontjában, mint a testület klasszikus rendvédelmi teendői. A hallgatóság élénk érdeklődését váltotta ki az ismeretlen téma és annak színvonalas feldolgozása.

Keserű István ny. határőr alezredes, kandidátus a Magyar Királyi Csendőrség egyes alakulatainak tevékenységét ismertette a második világháború magyarországi hadműveleteiben.

Dr. Kiss István Géza honvéd alezredes, a Hadtörténeti Múzeum főmúzeológusa „A Magyar Királyi Csendőrség hagyományai, múzeális emlékanyagainak őrzési helyei hazánkban és külföldön” című előadásában a több földrészen fellelhető emlékek kiállítási helyét vette számba és a gyűjtemények tartalmát ismertette.

Szelei József „Katonából csendőr, csendőrből járőrvezető” című előadásában a csendőr karrierívet ismertette, amely az átláthatóság és kiszámíthatóság tekintetében példamutatónak tekinthető akár napjaink viszonyai között is.

Ebéd után az elnöki teendőket *Parádi József* kandidátus, főiskolai tanár, a Rendőrtiszti Főiskola Magyar Rendvédelem-történeti Dokumentációs Központjának vezetője vette át.

Dr. Kovács Jenő hadifogsága emlékeit igyekezett megosztani a jelenlévőkkel.

V. Domokos Sándor „A Kanadai Királyi Lovas Csendőrség” című előadásában gazdag ismeretanyag birtokában és lenyűgöző szemléletességgel mutatta be a kanadai csendőrség történetét, a testületnek a csendőrségre jellemző általános és kanadai sajátosságait.

Mezey Barna, az állam- és jogtudomány kandidátusa, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Magyar Jogtörténeti Tanszékének vezetője „A csendőrség európai mintái” címen tartotta meg előadását. Történeti áttekintést adott a városi és vidéki rendvédelem kialakulásáról, típusairól, valamint jellemző különbségeiről és sajátosságairól. Kiemelte a vidéki rendvédelem fejlődésének útját addig az időkig, amikor állami feladat lett a rend fenntartása. Külön részben mutatta be a mintaátvételt, mint sajátos formát a magyar rendvédelem történetében. Összegezte a kiépített magyar közigazgatási szervezet átalakulásait (királyi és nemesi vármegye, a Habsburg-hatás, 1848/49-ben a mezőrendőrség, a nemzetőrség, stb.), mely az 1867-es kiegyezés után minden osztrák vonatkozást elvetett és a magyar közigazgatásnak legjobban megfelelő, a vidék közrendjét, biztonságát szavatoló legsikeresebb átvétel volt. Ez az út vezetett a m. kir. csendőrség 1881. évi megalakulásához.

V. Kiss Gábor zárta az előadásokat. A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség nevében kintüntetést nyújtott át dr. Öry Károlynak a csendőrség története feltárásának terén kifejtett tevékenységéért.

A kintüntetést követően került sor a vitára. *V. Serényi István* a Magyar Királyi Csendőrség morális állapotát ismertette az 1940-es években. *Bajusz Zoltán Kaiser Ferenc* előadásához szólt hozzá. Követendő példaként jelölte meg a csendőrségi karrierívet. *Zeidler Sándor Domokos Sándor*hoz intézett kérdést a japán származású idegen állampolgárok ki telepítését illetően a második világháború során, melyet a kanadai csendőrség hajtott végre. Domokos Sándor válaszában úgy fogalmazott, hogy rendkívül sok hasonlatosság van a Magyar Királyi Csendőrség és a kanadai

csendőrség második világháború alatti deportálási tevékenysége között. Magyarországon azonban a harcokat követően kiépült új politikai rendszer – aktuálpolitikai megfontolásoktól vezérelve – merőben másképp ítélte meg a testület ezen tevékenységét, mint a kanadai. *Lám Béla* és *Fráter János* hozzászólásával megerősítette a *Ravasz István* előadásában elhangzottakat arra vonatkozóan, hogy csendőrpuccs nem volt. Mint az események résztvevői, mindketten tanúsították, hogy a Magyar Királyi Csendőrség nem kísérelt meg puccsot a kormányzó ellen.

Dr. Mokány József, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány elnöke az alapítvány munkájáról kívánt tájékoztatást adni, többek között arról, hogy az alapítvány milyen eszközökkel tudja segíteni a magyar rendvédelem-történet művelését, a társaság kitűzött feladatait. Hozzászólását írásban nyújtotta be, mivel szakmai elfoglaltsága miatt távol maradt.

A konferenciát a soros elnök, *Parádi József* úgy foglalta össze, hogy az

– hozzájárult a volt Magyar Királyi Csendőrség objektívabb megítélésének elősegítéséhez;

– segítette a testülettel kapcsolatos tévhit-ek tisztázását;

– új tudományos eredmények tekinthető a csendőrpuccs eddig vitatott kérdésének tisztázása.

Az elnök felhatalmazást kapott a konferenciától arra, hogy – a rendezvény hagyományainak megfelelően – juttassa el a belügy-miniszterhez a tanácskozás során felmerült történelmi tapasztalatok mának szóló üzenetét.

A konferenciát *Körmendi Ferenc* zárta, aki a Magyar Királyi Csendőrség Bajtársi Közössége nevében köszönetet mondott a szervezőknek azért, hogy a magyar csendőrség történetével objektív megközelítésben, tudományos alaposággal foglalkoztak, hozzájárulva ezzel nemzeti történelmünk ezen részének alaposabb feltárásához.

A konferencia negyedik napján került sor a fakultációs programra, melyen elsősorban a külföldről érkezettek vettek részt. A három földrészről (Ausztrália, Amerika, Európa) és tíz országból érkezők többsége 40 fő körüli létszámmal vett részt a fakultációs programban, melynek keretében az érdeklődők megtekinthették a tarnamérai rendőrtörténeti gyűjteményt, valamint Eger fontosabb kultúrtörténeti nevezetességeit.

A VIII. Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia résztvevői az eredményes munka tudatában köszönhettek el egymástól. A rendezvény a résztvevők egyöntetű véleménye szerint hozzájárult ahhoz, hogy a témával foglalkozók jobban megismerhessék egymás munkásságát, és új eredményekkel gazdagította a Magyar Királyi Csendőrség történetét.

1997 őszén kerül sor a IX. Rendvédelem-történeti Konferenciára, melynek témája a gazdasági rendvédelem lesz. A rendezvényre előadásokkal 1997 áprilisáig lehet jelentkezni. A részvételi szándékot 1997. május 31-ig kell bejelenteni a szervezőknél, akik bővebb felvilágosítással is szolgálnak: H-1121 Budapest, XII., Farkasvölgyi út 12, vagy H-1125 Budapest, Pf. 27. Telefon: +36 (1) 212-45-55/380

TARTALOM

TANULMÁNYOK

ZACHAR JÓZSEF	Magyarok a Habsburg-haderőben, 1683-1792 -----	3
TÁTRAI SZILÁRD	A Vitézi Rend első évtizedének története -----	49

KÖZLEMÉNYEK

KRÁMLI MIHÁLY	Az IMPLACABILE. Kísérlet az önálló magyar hadi-tengerészet felállítására 1848-ban -----	84
---------------	---	----

FORRÁSKÖZLEMÉNYEK

HERMANN RÓBERT	Görgei Artúr szolnoki iratai 1848. augusztus 27 – szeptember 25. (október 4.) -----	114
----------------	---	-----

SZEMLE

BOZSÓKY PÁL GERŐ	Keresztes hadjáratok (<i>Nagy Domokos Imre</i>) -----	176
PÁLFFY GÉZA	Katonai igazságszolgáltatás a királyi Magyarországon a XVI-XVII. században (<i>Heckenast Gusztáv</i>) -----	178
H. SZABÓ LAJOS	A szabadságharc és az emigráció pénzei, kitüntetései, 1848-1866 (<i>Hermann Róbert</i>) -----	179
SIPOS PÉTER – RAVASZ ISTVÁN (szerk.)	Magyarország a második világháborúban. Lexikon A-Zs (<i>Rázsó Gyula</i>) -----	182
SLAYTON D. LAURIE	The Propaganda Warriors (<i>Veszprémy László</i>) -----	186
* * *	Rendőrségi napi jelentések, 1956. október 23 – december 12. (<i>Markó György</i>) -----	187
PATAKY IVÁN	A vonakodó szövetséges (<i>Balló István</i>) -----	190
TIMOTHY M. LAUR – – STEVEN L. LLANSO	Encyclopedia of Modern U.S. Military Weapons. (<i>Domokos György</i>) -----	191

KRÓNKA

BEZZEG MÁRIA	A Hadtörténeti Múzeum 1996. évi tudományos rendezvényeiről -----	193
PARÁDI JÓZSEF	"A napóleoni közbiztonsági őrtestület útja Párizstól – Itálián és Ausztrián keresztül – Budapestig". VIII. Rendvédelemtörténeti Tudományos Konferencia. Budapest, 1996. október 29 – november 1. -----	194

CONTENTS

STUDIES

JÓZSEF ZACHAR	Hungarians in the Hapsburg Armed Forces, 1683-1792 –	3
SZILÁRD TÁTRAI	The History of the First Decade of the Knightly Order of Vitéz	49

PUBLICATIONS

MIHÁLY KRÁMLI	The IMPLACABLE. An Attempt to Create an Independent Hungarian Navy in 1848 -----	84
---------------	--	----

HISTORICAL SOURCES

RÓBERT HERMANN	Documents of Artúr Görgei. Szolnok, 27 August – 25 September (4 October) 1848 -----	114
----------------	---	-----

REVIEW

PÁL GERŐ BOZSÓKY	Crusades (<i>Imre Nagy Domokos</i>) -----	176
GÉZA PÁLFFY	Military Jurisdiction in Royal Hungary in the 16 – 17th Centuries (<i>Gusztáv Heckenast</i>) -----	178
LAJOS H. SZABÓ	The Coins and Decorations of the War of Independence and the Emigration, 1848-1866 (<i>Róbert Hermann</i>) ----	179
PÉTER SIPOS – – ISTVÁN RAVASZ (Ed.)	Hungary in World War II. Encyclopedia, A-Z (<i>Gyula Rázsó</i>) -----	182
SLAYTON D. LAURIE	The Propaganda Warriors (<i>László Veszprémy</i>)-----	186
* * *	Police Daily Reports from 23 October till 12 December 1956 (<i>György Markó</i>) -----	187
IVÁN PATAKY	The Hesitating Ally (<i>István Balló</i>) -----	190
TIMOTHY M LAUR – – STEVEN L. LLANSO	Encyclopedia of Modern U.S. Military Weapons (<i>György Domokos</i>) -----	191

CHRONICLE

MÁRIA BEZZEG	Scientific Events at the War History Museum, 1996 ----	193
JÓZSEF PARÁDI	„The Route of the Napoleonic Guard-Corps of Public Security from Paris – through Italy and Austria – to Budapest”. 8 th Scientific Conference on the History of the Defence of Country Order, Budapest, 29 October – 1 November 1996 -----	194

TABLE DES MATIERES

ETUDES

JÓZSEF ZACHAR	Des Hongrois dans la force armée des Habsbourg, 1683-1792	3
SZILÁRD TÁTRAI	L'histoire des premiers dix ans de l'Ordre des Guerriers	49

COMMUNICATIONS

MIHÁLY KRÁMLI	L'IMPLACABLE. Tentative de créer la marine de guerre indépendante hongroise en 1848 -----	84
---------------	---	----

PUBLICATIONS DE SOURCE

RÓBERT HERMANN	Les documents de Szolnok d'Artúr Görgei. De 27 août aut 25 septembre 1848 (le 4 octobre) -----	114
----------------	--	-----

REVUE

PÁL GERŐ BOZSÓKY	Croisades (<i>Imre Nagy Domokos</i>) -----	176
GÉZA PÁLFFY	La juridiction militaire dans la Hongrie Royale aux XVI ^e -XVII ^e siècles (<i>Gusztáv Heckenast</i>) -----	178
LAJOS H. SZABÓ	L'argent et les décorations de la guerre d'indépendance et de l'émigration, 1848-1866 (<i>Róbert Hermann</i>) -----	179
PÉTER SIPOS- -ISTVÁN RAVASZ (réd.)	La Hongrie dans la 2 ^{ème} guerre mondiale. Encyclopédie, A-Z (<i>Gyula Rázsó</i>) -----	182
SLAYTON D. LAURIE * * *	The Propaganda Warriors (<i>László Veszprémy</i>) -----	186
	Rapports policiers quotidiens du 23 octobre au 12 décembre 1956 (<i>György Markó</i>) -----	187
IVÁN PATAKY	L'allié qui hésite (<i>István Balló</i>) -----	190
TIMOTHY M LAUR - - STEVEN L. LLANSO	Encyclopedia of Modern U.S. Military Weapons. (<i>György Domokos</i>) -----	191

CHRONIQUE

MÁRIA BEZZEG	Événements scientifiques dans le Musée d'Histoire Militaire, 1996 -----	193
JÓZSEF PARÁDI	„Le trajet du corps de garde de la sécurité publique napoléonien de Paris à Buda pest, par l'Italie et l'Autriche.” VIII ^{ème} Conférence Scientifique d'Histoire de Protection d'Ordre, Budapest, du 29 octobre au 1er novembre 1996 -----	194

INHALT

STUDIEN

JÓZSEF ZACHAR SZILÁRD TÁTRAI	Die Ungarn in der Habsburger Armee, 1683-1792 ----- 3 Geschichte des ersten Jahrzehntes des Vitézi Rend (Heldenorden)----- 49
---------------------------------	---

MITTEILUNGEN

MIHÁLY KRÁMLI	Die IMPLACABILE. Erster Versuch zur Gründung der unabhängigen ungarischen Kriegsmarine im Jahr 1848 -- 84
---------------	--

QUELLENPUBLIKATIONEN

RÓBERT HERMANN	Die Szolnoker Schriften von Artúr Görgei, 27. August -- -- 25. September (4. Oktober) 1848 ----- 114
----------------	---

RUNDSCHAU

PÁL GERŐ BOZSÓKY GÉZA PÁLFFY	Die Kreuzzüge (<i>Imre Nagy Domokos</i>)----- 176 Militärgerichtsbarkeit im Königlichen Ungarn im 16-17. Jahrhundert (<i>Gusztáv Heckenast</i>) ----- 178
LAJOS H. SZABÓ	Die Münzen und Auszeichnungen des Freiheitskampfes und der Emigration, 1848-1866 (<i>Róbert Hermann</i>) ---- 179
PÉTER SIPOS -- ISTVÁN RAVASZ (Ed.)	Ungarn im Zweiten Weltkrieg. Ein Lexikon von A bis Z (<i>Gyula Rázsó</i>) ----- 182
SLAYTON D. LAURIE * * *	The Propaganda Warriors (<i>László Veszprémy</i>) ----- 186 Die Tagesmeldungen der Polizei 23. Oktober -- 12 De- zember 1956 (<i>György Markó</i>) ----- 187
IVÁN PATAKY	Der zögernde Verbündete (<i>István Balló</i>) ----- 190
TIMOTHY M LAUR - -STEVEN L. LLANSO	Encyclopedia of Modern U.S. Military Weapons (<i>György Domokos</i>) ----- 191

CHRONIK

MÁRIA BEZZEG	Wissenschaftliche Tagungen im Heeresgeschichtlichen Museum zu Budapest im Jahr 1996 ----- 193
JÓZSEF PARÁDI	Der Weg des öffentlichen Wachdienstes der Napo- leonzeit (Paris-Italien-Österreich-Budapest). Die VIII. wissenschaftliche Konferenz für ungarische Polizei- geschichte. Budapest, 29. Oktober -- 1. November 1996 -- 194

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

- ЙОЖЕФ ЗАХАР Венгры в вооруженных силах Габсбургов, 1683-1792 3
СИЛАРД ТАТРАИ История первого десятилетия Ордена „Витязей” — — 49

ПУБЛИКАЦИИ

- МИХАЙ КРАМЛИ IMPLACABILE. Попытка сформировать самостоятельный венгерский военно-морской флот в 1848 году 84

ИСТОЧНИКИ

- РОБЕРТ ХЕРМАНН Сольнокские документы Артура Гергеи в 1848 году, 27 августа — 25 сентября (4 октября) — — — — — 114

ОБЗОР

- ПАЛ ГЕРЁ БОЖОКИ Крестовые походы (*Имре Надь Домокош*) — — — — — 176
ГЕЗА ПАЛФФИ Военное правосудие в королевской Венгрии в XVI—XVII веках (*Густав Хеккенаст*) — — — — — 178
ЛАЙОШ Х. САБО Деньги и награды освободительной борьбы и эмиграции 1848—1866 гг. (*Роберт Херманн*) — — — — — 179
ПЕТЕР ШИПОШ — Венгрия во второй мировой войне. Лексикон (А - Я) (*Дюла Ражо*) — — — — — 182
— ИШТВАН РАВАС (ред.)
СЛЭЙТОН Д. ЛОУРЬЕ The Propaganda Warriors (*Ласло Веспреми*) — — — — — 186
* * * Дневные рапорты полиции 23 октября — 12 декабря 1956 года. (*Дьёрдь Марко*) — — — — — 187
ИВАН ПАТАКИ Отвливающий союзник (*Иштван Балло*) — — — — — 190
ТИМОТИ М. ЛАУР — Encyclopedia of Modern U.S. Military Weapons
— СТИВЕН Л. ЛЛАНСО (*Дьёрдь Домокош*) — — — — — 191

ХРОНИКА

- МАРИЯ БЕЗЗЕГ Научные мероприятия в Военно- Историческом Музее в 1996 году — — — — — 193
ЙОЖЕФ ПАРАДИ „Путь наполеоновского корпуса охраны общественного порядка от Парижа - через Италию и Австрию - до Будапешта”, VIII Научная Конференция по Истории Охраны Порядка, Будапешт, 29 октября — 1 ноября 1996 года — — — — — 194

**ALAPÍTVÁNY
A MAGYAR HADI TÖRTÉNETÍRÁS
TÁMOGATÁSÁRA**

Osztovics Levente műfordító, irodalomtörténész, az Európa Könyvkiadó igazgatója, dr. Rázsó Gyula hadtörténész, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum nyugalmazott főigazgatója és dr. Szakály Sándor hadtörténész, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum munkatársa alapítványt hoztak létre a magyar hadi történetírás támogatására.

Az alapítvány elsődleges célja, hogy támogassa a magyar hadtörténeti, politika- és társadalomtörténeti kutatásokat, a kutatások eredményeinek közzétételét, különös tekintettel az 1867-től napjainkig tartó történeti korszak eseményeinek feltárására. Segíteni kívánja a magyar hadtörténészek bekapcsolódását a nemzetközi kutatómunkába, a nemzetközi tudományos életbe, elősegítve a fiatalabb hadtörténész nemzedék külföldi kutatási és publikációs gondjainak megoldását. Ennek érdekében támogatást kíván nyújtani

1. tudományos eredményeket közreadó kiadványok belföldi megjelentetéséhez,
2. belföldi konferenciákon való részvételhez,
3. magyarországi kutatómunkához,
4. külföldi kutatómunkához,
5. nemzetközi konferenciákon való részvételhez,
6. külföldi publikációs lehetőségek feltételeinek megteremtéséhez.

A fentiekén kívül az alapítvány évente egy-egy arra érdemes hadtörténészt munkásságáért jutalomban részesít.

Az alapítvány kezelője, döntéseinek meghozója az elnökből, a titkárból és tizenegy tagból álló kuratórium. A kuratórium elnöke Perjés Géza hadtörténész, titkára dr. Veszprémy László, a Hadtudományi Könyvtár igazgatója. A kuratórium tagjai: Fodor Lajos vezérőrnagy, dr. Hermann Róbert hadtörténész, a Hadtörténeti Intézet tudományos főmunkatársa, dr. Koszó Péter orvos, Méhes Gábor banktisztviselő, dr. Perjés Gábor orvos, dr. Romsics Ignác történész, egyetemi docens, dr. Sáringer László főkonzul, dr. Szakály Ferenc történész, az MTA Történettudományi Intézet osztályvezetője, dr. Vargyai Gyula történész, egyetemi tanár.

Az alapítvány javára a következő bankszámlára juttathatók adományok: OTP Bank, I. ker., Alagút u. 3. Forint csekkszám: 11701004-20171993. Támogatások az adományozók által meghatározott célra is adhatók.

Az alapítványról részletes felvilágosítással szolgál: dr. Veszprémy László, az alapítvány titkára. Címe: Hadtörténeti Intézet és Múzeum, H-1250 Budapest, Pf. 7. Telefon: +36 (1) 156-9522, 156-9970.

Ára: 170,- Ft

Szerzőink figyelmét felhívjuk az alábbiakra:

1. A szerkesztőség csak olyan kéziratokat fogad el, amelyek megfelelnek az "első közlés" kívánalmainak.
2. Végleges szövegű kéziratokat kérünk, mert a korrektúrában változtatásokra (kiegészítésekre) már nincsen lehetőség.
3. A szerkesztőség optimálisnak az 1,5-2,5 ív (60-100.000 "n") terjedelmű kéziratot tekinti - a jegyzetapparátussal együtt. 3 ívet meghaladó tanulmányt technikai okok miatt nehezen tudunk közölni.
4. Folyóiratunk az évszázadokat - az idézetek, címek kivételével - római számmal jelöli.
5. Recenziók esetében a cím mellett szükségesek a pontos bibliográfiai adatok is. A recenziók terjedelme az 5 kéziratoldalt (kb. 10.000 "n") lehetőleg ne haladja meg.

A számítógépes szövegfeldolgozás kívánalmai

1. Folyóiratunkat az ívből számítógépen állítjuk elő, ezért kérjük tisztelt szerzőinket, hogy írásaikat 3,5"-os kislemezen Word for Windows 6.0 (7.0) szövegszerkesztő programba írva juttassák el a szerkesztőségbe 1 kinyomtatott kéziratpéldány kíséretében.
2. Az oldalszámokat az egyes lapoldalakon felülre kérjük.
3. A tabulátorral beállított bekezdés nem felel meg a kívánalmaknak; csak a bekezdés-formátumban beállított 0,45 cm-es bekezdést fogadjuk el.
4. Betűtípus: Times New Roman CE 10 (a betűtípus része a programnak).
5. A lábjegyzeteket automatikus számozással kérjük; a lábjegyzet-hivatkozás formátum Times New Roman CE 10 felső indexjel. A lábjegyzet szövege: Times New Roman CE 9.
6. A jegyzetapparátusban a hivatkozott művek szerzőjének neve kurziválandó; az oldalhivatkozás jele "o." és nem "p". A hivatkozások során a Hadtörténelmi Közleményekben a kiadót nem tüntetjük fel, csak a kiadás helyét és évét, a kiadás helyének rövidítetlen formájával: pl. "Budapest" és nem "Bp".
7. Táblázatok: nagy méretű táblázatok esetén (melyek meghaladják a szedéstükör szélességét [12,6 cm]) a táblázatokot kérjük a szöveg végére illeszteni, külön szakaszban.